

INGLIZ TILI DARSIDA QO'LLANILADIGAN ZAMONAVIY METODLAR

Maxsudova Shaxnoza Ravshanovna

Baliqchi tuman 1-son texnikumi ingliz tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya

Zamonaviy ta'lim tizimida chet tillarini, xususan ingliz tilini o'qitish jarayoni tubdan yangilanib, innovatsion yondashuvlarni talab etmoqda. Mazkur maqolada ingliz tili darslarida qo'llaniladigan zamonaviy metodlarning nazariy asoslari, ularning ta'lim samaradorligiga ta'siri hamda o'quvchilarning nutqiy va kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishdagi o'rni ilmiy jihatdan tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: *ingliz tili o'qitish metodikasi, zamonaviy metodlar, kommunikativ yondashuv, interfaol ta'lim, vazifaga asoslangan ta'lim.*

MODERN METHODS USED IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING**Annotation**

In the modern education system, the process of teaching foreign languages, in particular English, is undergoing a radical renewal and requires innovative approaches. This article scientifically analyzes the theoretical foundations of modern methods used in English lessons, their impact on educational effectiveness, and their role in the development of students' speech and communicative competencies.

Keywords: *English language teaching methodology, modern methods, communicative approach, interactive learning, task-based learning.*

**СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ, ИСПОЛЬЗУЕМЫЕ В
ПРЕПОДАВАНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА****Аннотация**

В современной системе образования процесс обучения иностранным языкам, в частности английскому, претерпевает радикальное обновление и

требует инновационных подходов. В данной статье научно анализируются теоретические основы современных методов, используемых на уроках английского языка, их влияние на эффективность обучения и их роль в развитии речевых и коммуникативных компетенций учащихся.

Ключевые слова: методика преподавания английского языка, современные методы, коммуникативный подход, интерактивное обучение, обучение на основе задач.

Kirish

Bugungi globallashuv davrida ingliz tili xalqaro muloqot, ilm-fan, texnologiya va madaniyatlararo aloqaning asosiy vositasiga aylangan. Shu sababli ingliz tilini samarali o'qitish masalasi ta'lim tizimining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy jamiyatda til bilish nafaqat lingvistik bilim, balki shaxsning ijtimoiy moslashuvi, kasbiy raqobatbardoshligi va intellektual salohiyatini belgilovchi omil sifatida namoyon bo'lmoqda. An'anaviy ta'lim tizimida ingliz tili ko'proq grammatik qoidalar va tarjima asosida o'rgatilgan. Bunday yondashuv o'quvchilarning nazariy bilimlarini oshirgan bo'lsa-da, ularning erkin muloqotga kirishish, fikrini og'zaki va yozma shaklda ifodalash ko'nikmalarini yetarli darajada rivojlantira olmadi. Natijada zamonaviy ta'lim talablariga javob bera oladigan yangi metod va yondashuvlarga ehtiyoj paydo bo'ldi.

Zamonaviy metodlar o'quvchini ta'lim jarayonining markaziga qo'yadi. Bu yondashuvda o'qituvchi bilim beruvchi emas, balki yo'naltiruvchi, maslahatchi va tashkilotchi vazifasini bajaradi. O'quvchi esa bilimni tayyor holda qabul qiluvchi emas, balki uni faol ravishda egallovchi subyekt sifatida ishtirok etadi. Aynan shu jihat zamonaviy metodlarning asosiy ustunligini tashkil etadi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi ingliz tili darslarini tashkil etishda yangi imkoniyatlarni yaratdi. Multimedia vositalari, onlayn platformalar, mobil ilovalar va sun'iy intellekt elementlari ta'lim jarayonini yanada interfaol va samarali qilishga xizmat qilmoqda. Shu bois ingliz tili o'qituvchisidan nafaqat til bilimlari, balki zamonaviy pedagogik va texnologik kompetensiyalar ham talab etilmoqda.

Ingliz tili darslarida zamonaviy metodlarni qo'llash ta'lim jarayonini samarali tashkil etish va o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu metodlar o'quvchini markazga qo'ygan holda, uning faol ishtiroki, mustaqil fikrlashi va amaliy til ko'nikmalarini shakllantirishga yo'naltirilgan. Zamonaviy metodlardan eng keng tarqalgani **kommunikativ yondashuv (Communicative Language Teaching)** hisoblanadi. Bu metodning asosiy maqsadi o'quvchilarning ingliz tilida real hayotiy vaziyatlarda erkin muloqot qila olish ko'nikmasini rivojlantirishdan iborat. Dars jarayonida dialoglar, rolli o'yinlar, munozaralar va juftlikda ishlash usullari qo'llanilib, o'quvchilar faol nutqiy jarayonga jalb etiladi. Natijada til grammatik qoidalar majmui sifatida emas, balki aloqa vositasi sifatida o'zlashtiriladi.

Yana bir samarali metod — **vazifaga asoslangan ta'lim (Task-Based Learning)** bo'lib, unda o'quvchilar ma'lum kommunikativ vazifalarni bajarish orqali tilni o'rganadilar. Masalan, muayyan mavzu bo'yicha suhbat tashkil etish, muammoni hal qilish yoki axborot almashish jarayonida ingliz tilidan faol foydalaniladi. Ushbu metod o'quvchilarning mustaqil qaror qabul qilish va muammoli vaziyatlardan chiqish qobiliyatini rivojlantiradi. **Loyiha metodi** ham zamonaviy ingliz tili ta'limida muhim o'rin egallaydi. Bu metod orqali o'quvchilar ingliz tilida izlanish olib borish, ma'lumotlarni tahlil qilish va taqdimot qilishni o'rganadilar. Loyiha faoliyati o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirib, jamoada ishlash va o'z fikrini erkin ifodalash ko'nikmalarini mustahkamlaydi.

Zamonaviy ta'limda **blended learning** va **flipped classroom** metodlari ham keng qo'llanilmoqda. Blended learning an'anaviy darslarni onlayn ta'lim bilan uyg'unlashtirsa, flipped classroom metodida o'quvchilar nazariy materialni mustaqil ravishda o'rganib, dars jarayonida amaliy mashqlarni bajaradilar. Bu metodlar dars vaqtini samarali taqsimlashga va o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ingliz tili darsida qo'llaniladigan zamonaviy metodlar ta'lim jarayonining sifatini oshirishda va o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu metodlar an'anaviy yondashuvlardan farqli ravishda o'quvchini passiv bilim oluvchi emas, balki ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiradi. Bu esa til o'rganish jarayonini samaraliroq va mazmunliroq qiladi. Zamonaviy metodlar o'quvchilarning nafaqat til ko'nikmalarini, balki ularning mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal etish va jamoada ishlash qobiliyatlarini ham rivojlantiradi. Kommunikativ va vazifaga asoslangan yondashuvlar real hayotiy vaziyatlarga moslashgan bo'lib, o'quvchilarning ingliz tilidan amaliy foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bu esa ularning kelajakdagi ta'lim va kasbiy faoliyatida muhim omil hisoblanadi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga asoslangan metodlar ingliz tili ta'limini zamonaviy talablar darajasiga olib chiqadi. Multimedia vositalari, onlayn platformalar va mobil ilovalar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirib, ta'lim jarayonini yanada interfaol va samarali qiladi. Biroq zamonaviy metodlarni muvaffaqiyatli qo'llash o'qituvchining kasbiy mahorati, metodik tayyorgarligi va innovatsion yondashuviga bevosita bog'liqdir. Ingliz tili darslarida zamonaviy metodlardan kompleks va tizimli foydalanish ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning til o'rganishga bo'lgan motivatsiyasini kuchaytirish va ularni global muloqotga tayyorlashning muhim sharti hisoblanadi. Shu bois ingliz tili o'qituvchilari zamonaviy metodlarni chuqur o'zlashtirib, ularni ta'lim amaliyotiga samarali tatbiq etishlari zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. G'oziyev, E. G'. (2018). **Pedagogik psixologiya**. Toshkent: O'qituvchi.
2. Karimova, V. M. (2019). **Zamonaviy pedagogik texnologiyalar**. Toshkent: Fan va texnologiya.
3. Nishonov, M. S. (2020). **Chet tillarini o'qitish metodikasi**. Toshkent: Innovatsiya-Ziyo.

4. Xudoyberganova, D. R. (2021). *Ingliz tili ta'limida kommunikativ yondashuv*. Toshkent: Universitet.
5. To'xtayev, A. A. (2017). *Ta'limda interfaol metodlar*. Toshkent: O'qituvchi.
6. Jo'rayev, R. X. (2018). *Ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlar*. Toshkent: Ma'naviyat.
7. Davletshin, M. G'. (2016). *Pedagogika va ta'lim metodlari*. Toshkent: Fan.
8. Sodiqova, S. B. (2022). *Raqamli texnologiyalar asosida chet tillarini o'qitish*. Toshkent: Fan va texnologiya.